

**ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΘΕΜΑΤΑ
ΧΗΜΕΙΑΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ 5-6-2026**

ΘΕΜΑ Α

- A1.** β   **A2.** γ   **A3.** α   **A4.** δ
A5. 1-Λάθος   2-Σωστό   3-Λάθος   4-Σωστό   5-Σωστό

ΘΕΜΑ Β

B1

α) Τα στοιχεία ανήκουν στην τρίτη περίοδο, συνεπώς η εξωτερική τους στιβάδα έχει κύριο κβαντικό αριθμό $n=3$.

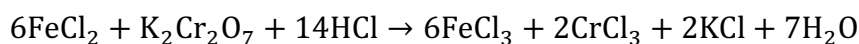
- **Στοιχείο Χ:** Ανήκει στον τομέα p και διαθέτει 3 μονήρη ηλεκτρόνια. Η δομή της εξωτερικής του στιβάδας είναι $3s^23p^3$. Ηλεκτρονιακή δομή: $1s^22s^22p^63s^23p^3$.
- **Στοιχείο Ψ:** Ως το πιο ηλεκτραρνητικό στοιχείο της περιόδου, είναι το αλογόνο (Ομάδα 17). Η δομή της εξωτερικής του στιβάδας είναι $3s^23p^5$. Ηλεκτρονιακή δομή: $1s^22s^22p^63s^23p^5$.
- **Στοιχείο Ω:** Διαθέτει τη μεγαλύτερη ατομική ακτίνα στην περίοδο, άρα ανήκει στην Ομάδα 1 (αλκάλια). Η δομή της εξωτερικής του στιβάδας είναι $3s^1$.
- Ηλεκτρονιακή δομή: $1s^22s^22p^63s^1$.

β) Κατά μήκος μιας περιόδου, η ενέργεια πρώτου ιοντισμού (E_{i1}) γενικά αυξάνεται από αριστερά προς τα δεξιά λόγω αύξησης του δραστικού πυρηνικού φορτίου άρα και της ελκτικής δύναμης του πυρήνα στα ηλεκτρόνια. Συνεπώς, η κατάταξη κατά αύξουσα ενέργεια πρώτου ιοντισμού είναι:

$$E_{i1}(\Omega) < E_{i1}(X) < E_{i1}(\Psi)$$

B2

α) Η τελική ισοσταθμισμένη χημική εξίσωση είναι:

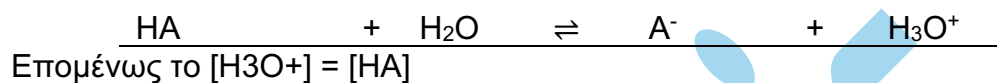
β) **Οξειδωτικό σώμα** είναι το $K_2Cr_2O_7$, διότι προκαλεί την οξείδωση και περιέχει το χρώμιο (Cr) με αριθμό οξείδωσης +6, το οποίο ανάγεται σε +3 στο $CrCl_3$.

Αναγωγικό σώμα είναι το $FeCl_2$, διότι προκαλεί την αναγωγή και περιέχει τον σίδηρο (Fe) με αριθμό οξείδωσης +2, ο οποίος οξειδώνεται σε +3 στο $FeCl_3$.

B3

Για το HA

Αν είναι ισχυρό ιοντίζεται πλήρως σύμφωνα με την χημική εξίσωση

Άρα $pH = -\log(0,01) = 2$

Επομένως το HA είναι ισχυρό οξύ

Για το HB

Το NaB δίσταται πλήρως

Άρα το HB είναι ασθενές οξύ

Για το ΗΓ

Αν είναι ισχυρό, ομοίως με το HA, $[H_3O^+] = [H\Gamma] = 10^{-pH} = 2$

Από τον νόμο της αραιώσης

$$C_1V_1 = C_2V_2$$

Δηλαδή $C_2 = 10^{-3} \text{ M}$

Άρα $pH' = 3$ που δεν συμφωνεί με τα δεδομένα.

Άρα το ΗΓ είναι ασθενές οξύ

B4

α) Σωστή απάντηση είναι το i

β) Λόγω ώσμωσης ο διαλύτης μεταφέρεται με μεγαλύτερη ταχύτητα από το υποτονικό διάλυμα προς το υπερτονικό σε σχέση με την αντίθετη διαδικασία.

Έτσι η μεμβράνη κινείται από το υπερτονικό στο υποτονικό.

Συνεπώς, $C_A < C_B$

Για το διάλυμα της ουρίας 6% w/v (Τμήμα Α) έχουμε

Στα 100 mL = 0,1 L διαλύματος να περιέχονται 6g ουρίας ($M_r = 60$)

Επομένως $n = 0,6/60 = 0,01 \text{ mol}$

Άρα $C = 0,01/0,1 = 0,1 \text{ M}$

Υπολογίζοντας τις συγκεντρώσεις για τα δοσμένα διαλύματα βρίσκουμε:

$C(\text{μεθανάλης}) = 2 \text{ M}$

$C(\text{ουρίας}) = 1 \text{ M}$

C(γλυκόζης) = 1/3 M

Για να ισχύει η σχέση $C_A < C_B$ η μόνη δυνατή επιλογή είναι η μεθανόλη.

B5

α) Η σωστή επιλογή είναι η **ii**. CH_3COOH με $K_a = 10^{-5}$.

β) Από την καμπύλη ογκομέτρησης προκύπτει ότι στο $V(I\Sigma)/2$ η τιμή του pH είναι ίση με 5. Στο σημείο αυτό, η μισή ποσότητα του ασθενούς οξέος HA έχει εξουδετερωθεί κι έχει παραχθεί ίση ποσότητα της συζυγούς βάσης, σχηματίζοντας ρυθμιστικό διάλυμα HA/A^- στο οποίο ισχύει $[\text{HA}] = [\text{A}^-]$.

Από την εξίσωση Henderson-Hasselbalch:

$$\text{pH} = \text{p}K_a + \log \frac{[\text{A}^-]}{[\text{HA}]} \Rightarrow \text{pH} = \text{p}K_a \Rightarrow \text{p}K_a = 5 \Rightarrow K_a = 10^{-5}$$

Η τιμή αυτή αντιστοιχεί στο οξικό οξύ (CH_3COOH).

ΘΕΜΑ Γ

Γ1.

A. HCOOCH_3

Γ. CH_3OH

E. CH_3MgCl

K. $\text{CH}_3\text{CH}_3\text{OH}$

N. $\text{CH}_2\text{BrCH}_2\text{Br}$

P. $\text{CuC} \equiv \text{CCu}$

B. HCOOH

Δ. CH_3Cl

Θ. $\text{CH}_2=\text{O}$

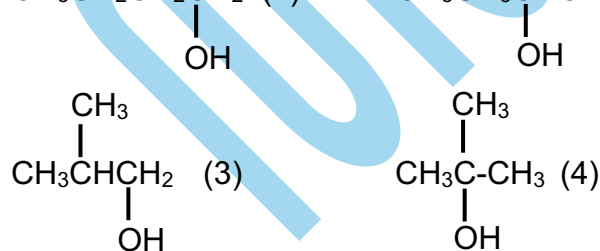
M. $\text{CH}_2=\text{CH}_2$

Π. $\text{HC} \equiv \text{CH}$

Γ2.

Στον μοριακό τύπο $\text{C}_4\text{H}_9\text{OH}$ αντιστοιχούν τα παρακάτω ισομερή

$\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH}_2\text{CH}_2$ (1) $\text{CH}_3\text{CH}_3\text{CHCH}_3$ (2)

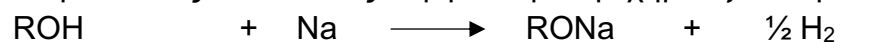

Έστω 3α mol από τη Σ και 3β mol T

Σε κάθε μέρος υπάρχουν α και β mol αντίστοιχα από την κάθε μια.

1ο μέρος (αντίδραση με Na)

Με Na αντιδρούν όλες οι αλκοόλες σύμφωνα με την χημ. Εξίσωση

Επομένως παράγονται α/2 και β/2 mol από κάθε μια.

Αφού ο συνολικός όγκος είναι 2,24L

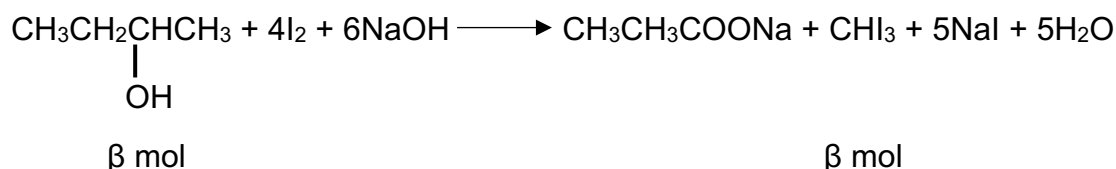
Έχουμε $n = 0,1$ mol

$$\frac{\alpha}{2} + \frac{\beta}{2} = 0,1 \Rightarrow \alpha + \beta = 0,2 \text{ (I)}$$

2ο μέρος (ιωδοφορμική)

Μόνο η δευτεροταγής αλκοόλη 2-βουτανόλη (2) δίνει κίτρινο ίζημα (CHI_3).

Έστω η (2) να είναι η Τ με β mol

$$\beta = 0,12 \text{ mol}$$

Από τη σχέση (I) προκύπτει: $\alpha = 0,2 - 0,12 = 0,08 \text{ mol}$

α) Επομένως, το αρχικό μείγμα περιείχε

$$3\alpha = 0,24 \text{ mol } \Sigma \text{ και}$$

$$3\beta = 0,36 \text{ mol } \text{T}$$

β) Για το KMnO_4 έχουμε $n = CV$ δηλαδή $n = 0,048 \text{ mol}$

Οξειδώνεται σίγουρα η Τ σύμφωνα με την εξίσωση

Επομένως ολόκληρη η ποσότητα του KMnO_4 καταναλώνεται από τη Τ. Συνεπώς η Σ δεν οξειδώνεται. Άρα είναι τριτοταγής.

Επομένως,

γ) Υπάρχουν 2 τρόποι για να παρασκευαστεί η συγκεκριμένη αλκοόλη

Γ3.

Η προσθήκη νερού σε ακόρεστο υδρογονάνθρακα μπορεί να οδηγήσει σε:

- Αλκοόλη, αν ο υδρογονάνθρακας είναι αλκένιο
- Καρβονυλική, αν ο υδρογονάνθρακας είναι αλκίνιο.

Αλκοόλη με 12σ δεσμούς δεν υπάρχει, επομένως ο υδρογονάνθρακας Φ είναι αλκίνιο με 4 C.

Για να είναι οι πυρήνες των ανθράκων στην ίδια ευθεία πρέπει ο τριπλός δεσμός να είναι μεταξύ των ανθράκων 2 και 3.

γ) Αφαιρούνται 3 mol NO₂, οπότε απομένει 4 – 3 = 1 mol NO₂. Οι ποσότητες των NO και O₂ παραμένουν 4 mol. Για να διατηρηθεί η ισορροπία χωρίς μετατοπίσεις με σταθερή θερμοκρασία άρα σταθερή K_c, έχουμε

$$K_c = \frac{\left(\frac{1}{V_2}\right)^2}{\left(\frac{4}{V_2}\right)^2 \cdot \left(\frac{4}{V_2}\right)} = 2,5 \Rightarrow \frac{1}{\frac{16}{V_2} \cdot 4} = 2,5 \Rightarrow \frac{V_2}{64} = 2,5 \Rightarrow V_2 = 160 \text{ L}$$

Δ2.

α. Τη χρονική στιγμή t ισχύει n_B = 2 mol, άρα έχουν αντιδράσει 4 – 2 = 2 mol. Οι συγκεντρώσεις για όγκο V = 1 L είναι:

$$[A] = 4 - 2 = 2 \text{ M}, \quad [B] = 2 \text{ M}, \quad [\Gamma] = 2 \cdot 2 = 4 \text{ M}$$

Οι ταχύτητες των απλών αντιδράσεων δίνουν:

$$u_1 = k_1[A][B] \Rightarrow 2,56 \cdot 10^{-1} = k_1 \cdot 2 \cdot 2 \Rightarrow k_1 = 0,064 \text{ L} \cdot \text{mol}^{-1} \cdot \text{min}^{-1}$$

$$u_2 = k_2[\Gamma]^2 \Rightarrow 1,6 \cdot 10^{-2} = k_2 \cdot 4^2 \Rightarrow k_2 = 0,001 \text{ L} \cdot \text{mol}^{-1} \cdot \text{min}^{-1}$$

Η σταθερά χημικής ισορροπίας ισούται με:

$$K_c = \frac{k_1}{k_2} = \frac{0,064}{0,001} = 64$$

β. Έστω y τα mol του A που αντιδρούν μέχρι την ισορροπία:

(mol)	A	+	B	⇌	2Γ
X.I. (θ ₁)	4		4		
αντ. / παρ.	y		y		2y
X.I.	4-y		4-y		2y

$$K_c = \frac{[\Gamma]^2}{[A][B]} \Rightarrow 64 = \frac{(2y)^2}{(4-y)^2} \Rightarrow 8 = \frac{2y}{4-y} \Rightarrow y = 3,2 \text{ mol}$$

Οι ποσότητες των αερίων στην ισορροπία είναι:

$$n_A = 0,8 \text{ mol}, \quad n_B = 0,8 \text{ mol}, \quad n_\Gamma = 6,4 \text{ mol}$$

Δ3.

α) Η σωστή απάντηση είναι η **ii. μικρότερη των 25°C**.

β) Λόγω του +I επαγωγικού φαινομένου της μεθυλομάδας (–H < –CH₃), η μεθυλαμίνη (CH₃NH₂) παρουσιάζει μεγαλύτερη ηλεκτρονιακή πυκνότητα στο άτομο του αζώτου συγκριτικά με την αμμωνία (NH₃). Συνεπώς, στην ίδια

θερμοκρασία (25°C), η μεθυλαμίνη είναι ισχυρότερη βάση και κατέχει μεγαλύτερη σταθερά ιοντισμού από την αμμωνία:

$$K_b(\text{CH}_3\text{NH}_2) > K_b(\text{NH}_3)$$

Στους 25°C , το διάλυμα της NH_3 ($0,1 \text{ M}$) έχει $[\text{OH}^-] = 10^{-3} \text{ M}$, συνεπώς η σταθερά της είναι:

$$K_b(\text{NH}_3) = \frac{[\text{OH}^-]^2}{C} = \frac{(10^{-3})^2}{0,1} = 10^{-5}$$

Άρα, στους 25°C για τη μεθυλαμίνη ισχύει $K_b(\text{CH}_3\text{NH}_2) > 10^{-5}$.

Στη θερμοκρασία θ , το διάλυμα της μεθυλαμίνης ($0,1 \text{ M}$) παράγει $[\text{OH}^-] = 10^{-3} \text{ M}$, που σημαίνει ότι η σταθερά της σε αυτή τη θερμοκρασία είναι:

$$K_b(\text{CH}_3\text{NH}_2) = \frac{(10^{-3})^2}{0,1} = 10^{-5}$$

Παρατηρούμε ότι μεταβαίνοντας από τους 25°C στη θερμοκρασία θ , η σταθερά K_b της μεθυλαμίνης **μειώθηκε** (από τιμή μεγαλύτερη του 10^{-5} έγινε ίση με 10^{-5}). Επειδή η αντίδραση ιοντισμού των ασθενών βάσεων είναι φαινόμενο **ενδόθερμο**, σύμφωνα με την αρχή Le Chatelier η μείωση της σταθεράς ισορροπίας (K_b) προκαλείται από τη **μείωση της θερμοκρασίας**. Επομένως, η θερμοκρασία θ είναι **μικρότερη των 25°C** ($\theta < 25^{\circ}\text{C}$).

Τις λύσεις επιμελήθηκε ο χημικός του φροντιστηρίου **Mathisis**
Αναστάσιος Κουτσανδρέας